

İŞE BAŞLAMA, ADRES DEĞİŞİKLİĞİ, ŞUBE AÇILIŞI VE İŞİ BIRAKMA YOKLAMALARI İLE İLGİLİ UYGULAMA İÇ GENELGESİ YAYIMLANDI

2019/5 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesi ile yoklamaların etkinliğinin artırılması amacıyla;

ÖZET

- a) Gerçek kişi mükelleflerden nakliyecilik faaliyetinde bulunup münhasıran yük ve yolcu taşıyanların işe başlama yoklaması, adres değişikliği yoklaması, işi bırakma yoklaması,
- b) Yerleşim yeri adresinde serbest meslek faaliyetinde bulunanların işe başlama yoklaması, adres değişikliği yoklaması, işi bırakma yoklaması,
- c) Sermayesi üç yüz elli bin Türk Lirası ve üzerinde olan şirketlerin (imalatçılar hariç) adres değişikliği yoklaması, şube açılış yoklaması,
- ç) Gerçek kişi mükelleflerde ölüm hali nedeniyle işi bırakma yoklaması,
- d) Tüzel kişilerde tasfiye/iflasın kapanması nedeniyle işi bırakma yoklaması uygulama iç genelgesinde belirtilen şartların gerçekleşmesi koşuluyla kaldırılmıştır.

[Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca yayımlanan 3.10.2019 tarih ve E.136959 sayılı 2019/5 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesi](#) ile yoklamaların etkinliğinin artırılması amacıyla belirlenen mükellef grupları için İç Genelgede belirtilen şartların gerçekleşmesi koşuluyla işe başlama, adres değişikliği, şube açılış ve işi bırakma yoklamaları kaldırılmıştır.

Belirlenen sektörler, mükellef grupları, gayri safi iş hasılatları, istihdam edilen işçi sayıları, gelir unsurları vb. kriterler dikkate alınarak ve Gelir İdaresi Başkanlığı'nın uygun gördüğü sürelerde oluşturulan mükellef listelerine istinaden düzenlenecek yoklamalar için yapılması gereken işlemler aşağıda belirtilen açıklamalar dikkate alınarak yapılacaktır.

1. Yoklamaların Etkinliğinin Artırılması

Vergi dairelerindeki verimliliğin artırılması ve zaman kayıplarının önlenmesi amacıyla;

- Gerçek kişi mükelleflerden nakliyecilik faaliyetinde bulunup münhasıran yük ve yolcu taşıyanların işe başlama yoklaması, adres değişikliği yoklaması, işi bırakma yoklaması,
- Yerleşim yeri adresinde serbest meslek faaliyetinde bulunanların işe başlama yoklaması, adres değişikliği yoklaması, işi bırakma yoklaması,
- Sermayesi üç yüz elli bin Türk Lirası ve üzerinde olan şirketlerin (imalatçılar hariç) adres değişikliği yoklaması, şube açılış yoklaması,
- Gerçek kişi mükelleflerde ölüm hali nedeniyle işi bırakma yoklaması,
- Tüzel kişilerde tasfiye/iflasın kapanması nedeniyle işi bırakma yoklaması aşağıda belirtilen şartların gerçekleşmesi koşuluyla kaldırılmıştır.

Söz konusu mükelleflerin işe başlama, adres değişikliği, şube açılışı ve işi bırakma ile ilgili işlemleri, Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde belirtilen hususlar da dikkate alınarak aşağıdaki şekilde yapılacaktır.

1.1. İşe Başlama Yoklamaları

- Nakliyecilik faaliyetinde bulunanlardan münhasıran yük ve yolcu taşıyan gerçek kişi mükelleflerin işe başlama/bırakma bildirimini vergi dairesine işe başladığını bildirmesi üzerine iş yeri adresi olarak gösterdiği yerleşim yeri adresinin Merkezi Nüfus İdare Sistemi (MERNİS) üzerinden sorgulaması yapılarak doğruluğu teyit edildikten sonra trafik tescil kayıtlarında yer alan bilgiler dikkate alınarak,

- Yerleşim yeri adresinde serbest meslek faaliyetinde bulunan gerçek kişi mükelleflerin işe başlama/bırakma bildirimini ile vergi dairesine işe başladığını bildirmesi üzerine iş yeri adresi olarak gösterdiği yerleşim yeri adresinin MERNİS üzerinden sorgulaması yapılarak doğruluğu teyit edildikten sonra,

Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde belirtilen hususlar da dikkate alınarak mükellefiyet tesis edilecek olup, mükellefiyet tesisini müteakiben işe başlama yoklaması yapılmayacaktır.

Ancak işe başlama/bırakma bildiriminde yer alan bilgilerin sistem kayıtlarından doğruluğunun teyit edilememesi hâlinde işe başlama yoklaması yapılacaktır.

Bununla birlikte, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 153/A maddesi kapsamında bulunan mükelleflerin işe başlama/bırakma bildiriminde bulunması halinde mükellefiyet kaydı söz konusu maddedeki şartların yerine getirilmesinden sonra yapılacak olup 153/A maddesi kapsamında bulunan mükelleflerin işe başlama yoklaması da önceden olduğu gibi yapılmaya devam edilecektir.

1.2. Aynı Vergi Dairesi Müdürlüğü Yetki Alanı İçindeki Adres Değişikliği Yoklamaları

- Nakliyecilik faaliyetinde bulunanlardan münhasıran yük ve yolcu taşıyan gerçek kişi mükelleflerin adres değişikliğini dilekçe ile vergi dairesine bildirmesi üzerine iş yeri adresi olarak gösterdiği yerleşim yeri adresinin MERNİS üzerinden sorgulaması yapılarak doğruluğu teyit edildikten sonra,
- Yerleşim yeri adresinde serbest meslek faaliyetinde bulunan gerçek kişi mükelleflerin adres değişikliğini dilekçe ile vergi dairesine bildirmesi üzerine iş yeri adresi olarak gösterdiği yerleşim yeri adresinin MERNİS üzerinden sorgulaması yapılarak doğruluğu teyit edildikten sonra,
- Sermayesi üç yüz elli bin Türk Lirası ve üzerinde olan şirketlerin (imalatçılar hariç) adres değişikliğini dilekçe ile vergi dairesine bildirmesi üzerine şirket sermayesinin üç yüz elli bin Türk Lirası ve üzerinde olduğunun Ticaret Sicili Müdürlüğü kayıtlarından elektronik ortamda doğruluğu teyit edildikten sonra adres değişikliği yoklaması yapılmaksızın Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde belirtilen hususlar da dikkate alınarak adres değişikliğine ilişkin sisteme bilgi girişi yapılacaktır.

Ancak adres değişikliği dilekçesinde yer alan bilgiler ile sermaye şartına ilişkin tutarın sistem kayıtlarından doğruluğunun teyit edilememesi hâlinde adres değişikliği yoklaması yapılacaktır.

1.3. Şube Açılış Yoklamaları

Sermayesi üç yüz elli bin Türk Lirası ve üzerinde olan şirketlerin (imalatçılar hariç) şube açılışını dilekçe ile vergi dairesine bildirmesi üzerine, hem şirket sermayesinin üç yüz elli bin Türk Lirası ve üzerinde olduğunun, hem de şube açılışı ve adresinin Ticaret Sicili Müdürlüğü kayıtlarından elektronik ortamda sorgulaması yapılarak teyit edildikten sonra şube açılış yoklaması yapılmaksızın, Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde belirtilen hususlar da dikkate alınarak, şube açılışına ilişkin sisteme bilgi girişi yapılacaktır.

Ancak şirket sermayesinin üç yüz elli bin Türk Lirası ve üzerinde olduğunun ve/veya şube açılışı ve adresinin sistem kayıtlarından doğruluğunun teyit edilememesi hâlinde şube açılış yoklaması yapılacaktır.

1.4. İşi Bırakma Yoklamaları

- Nakliyecilik faaliyetinde bulunanlardan münhasıran yük ve yolcu taşıyan gerçek kişi mükelleflerin işe başlama/bırakma bildirimini veya dilekçe ile işi bıraktığını vergi dairesine bildirmesi üzerine bildirimde/dilekçede yer alan yerleşim yeri adresinin MERNİS üzerinden, trafik tescil kayıtlarında yer alan bilgilerin ise sistem kayıtlarından doğruluğu teyit edildikten sonra,
- Yerleşim yeri adresinde serbest meslek faaliyetinde bulunan gerçek kişi mükelleflerin işe başlama/bırakma bildirimini veya dilekçe ile işi bıraktığını vergi dairesine bildirmesi üzerine bildirimde/dilekçede yer alan yerleşim yeri adresinin MERNİS üzerinden doğruluğu teyit edildikten sonra,
- Gerçek kişi mükelleflerin ölümü hâlinde mirasçıları tarafından mükellefin ölümüne ilişkin bildirim dilekçe ile vergi dairesine bildirilmesi üzerine nüfus kayıt bilgilerinin elektronik ortamda sorgulaması yapılarak ölüm hali teyit edildikten sonra,
- Tüzel kişi mükelleflere ilişkin olarak ilgili makam tarafından gönderilen iflasın kapandığına ilişkin kararın vergi dairesi tarafından alınması hâlinde, kararın Ticaret

Sicili Müdürlüğü kayıtlarından elektronik ortamda sorgulaması yapılarak ticaret sicili kayıtlarından silindiğinin teyit edilmesinden sonra,

- Tüzel kişi mükelleflerin tasfiyenin kapandığına ilişkin dilekçe ekinde Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi aslını vergi dairesine ibraz etmesi hâlinde,
- Tüzel kişi mükelleflerin tasfiyenin kapandığına ilişkin dilekçe ekinde tasfiye kapanış kararının noter onaylı örneği ya da vergi dairesi yetkililerine onaylatmak üzere aslı ve fotokopisi ile tasfiye kapanış kararının tescil tarihini gösteren Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ilanı makbuzunu vergi dairesine ibraz etmesi hâlinde Ticaret Sicili Müdürlüğü kayıtlarından elektronik ortamda sorgulaması yapılarak ticaret sicili kayıtlarından silindiğinin teyit edilmesinden sonra,

işi bırakma yoklaması yapılmaksızın Vergi Daireleri İşlem Yönergesinde belirtilen hususlar da dikkate alınarak işi bırakmaya ilişkin sisteme bilgi girişi yapılacaktır.

Ancak işe başlama/bırakma bildirimini veya dilekçede yer alan bilgilerin sistem kayıtlarından doğruluğunun teyit edilememesi hâlinde işi bırakma yoklaması yapılacaktır.

2. Uyum Analiz Çalışmaları Kapsamında Yoklama Yapılması

Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından sektör, mükellef grupları, gayri safi iş hasılatları, istihdam edilen işçi sayıları, gelir unsurları vb. kriterler dikkate alınarak yapılan analiz sonuçları ile tespit edilen ya da belirli süreler içerisinde yoklama veya yoklama yoluyla denetim yapılmayan mükellefler, haklarında yoklama yapılmak üzere vergi dairesi müdürlüklerine Elektronik Yoklama Sistemi (EYS) üzerinden iletilecektir.

Söz konusu mükellefler, bağlı buldukları vergi dairesinde görevli olan sicil-yoklama servis şefi ya da Vergi Dairesi Başkanlıklarındaki denetim koordinatörlerinin EYS'deki ilgili menülerine Başkanlık tarafından doğrudan yansıtılacak olup, bahse konu mükellefler en geç ilgili menüde yer aldığı günü izleyen iki iş günü içerisinde yoklama memurlarına görev olarak sevk edilecektir. Kendilerine bu şekilde görev sevk edilen yoklama memurlarının söz konusu mükellef nezdindeki yoklama ya da yoklama yoluyla denetim görevini, Başkanlığın konu ya da görev bazında farklı süreler belirlemediği durumda, en geç 15 işgünü içerisinde tamamlaması gerekmektedir.

Bu işlemlerin süresinde ve eksiksiz olarak yapılması esastır. Bu nedenle, vergi dairelerinin mükelleflere daha iyi vergicilik hizmeti verebilmeleri ve etkinliklerini arttırabilmeleri için azami özenin gösterilmesi ve bu işlemlerin aksatılmadan yerine getirilmesi hususu Vergi Dairesi Başkanı/Defterdar tarafından bizzat takip edilecektir.

Diğer taraftan, vergi dairelerince gerek duyulması hâlinde vergilendirme ile ilgili diğer işlemleri tespit etmek amacıyla her zaman yoklama işleminin yapılabileceği tabiidir.

3. Diğer Hususlar

Söz konusu İç Genelgede yapılan açıklamalar ile Vergi Daireleri İşlem Yönergesi ve daha önce yayınlanmış Genelge ve İç Genelgeler arasında farklılık bulunması durumunda, bu İç Genelgede yapılan açıklamalar doğrultusunda işlem yapılacaktır.

Saygılarımızla...

[03.10.2019 tarih ve E.136959 sayılı 2019/5 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesi "Yoklama İşlemleri" tam metni...>>>](#)